

תהליכים קוגניטיביים ורגשיים שחווים תלמידים עם לקויות למידה בהתמודדותם להשגת תעודת בגרות

ד"ר שרה גבעון, בהדרכת פרופ' אריה כהן-אוניברסיטת בר אילן

עבודה זו בחנה את התהליכים הרגשיים והקוגניטיביים שחווים מתבגרים עם לקויות למידה בהתמודדות עם לימודים מורכבים ובחינות הבגרות.

במהלך שלוש שנות המחקר, רואיינו עשרים תלמידים ראיונות עומק בשלוש תקופות: בכיתה י', י"א וי"ב. הממצאים הוצגו עם מסמכים ותצפיות ונבנה דגם בשיטת תיאוריה מעוגנת בשדה.

הממצאים העלו ארבעה שלבים בתהליך קבלת הלכות כחלק מזהות עצמית: סימנים ראשוניים, הלם הגילוי, אבל והתכנסות, השלמה ובניה מחדש של החיים עם הלכות. כן זוהו ארבע סגנונות התמודדות שונים: משלים, נחוש, נמנע ומתמרד. סגנונות התמודדות יכולים לאפיין את התלמיד או את השלב בתהליך קבלת הלכות בו הוא נמצא. תלמיד שמשלים עם הלכות, לומד לקבלה כחלק מתפיסתו העצמית יש בכוחו להתמודד אתה בסגנון נחוש. איתור השלב בו נמצא הילד תעזור לשיפור סגנון התמודדו.

מהמחקר, עולה הצורך באיתור מוקדם ומדויק כבר בראשית הדרך וכן בהכנת תכנית רגשית לתמיכה בתלמידים אלה. לכן יש להעצים את היועצים ואת המורים ולהכשירם להיות המאחרים הראשוניים והתומכים לימודית ורגשית בתלמידים עם לקויות הלמידה. לצורך כך דרוש למורים ידע באיתור והוראה מותאמת, וליועצים כלים לליווי רגשי תומך. והחשוב מכל, לדאוג שהשירותים יינתנו במסגרת בית הספר ע"י צוות רב מקצועי יעיל ולא יהיו תלויים ביכולתם הכלכלית של ההורים.